

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 02.12.2022 №
КПУМ/29-22)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"САТЕЛІТНИЙ РАХУНОК СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ"
1.06.00.02**

електронна пошта: I.Yacenko@ukrstat.gov.ua
телефон: (044) 287-66-22
керівник ДСС: Бондар О. А.

Київ – 2022
ЗМІСТ

1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	5
2.1. Відповідність	5
2.2. Точність	5
2.3. Своєчасність та пунктуальність	6
2.4. Доступність та зрозумілість.....	6
2.5. Послідовність та зіставність.....	7
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	8
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	9
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	9
3. Заключна частина.....	10

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження "Сателітний рахунок соціального захисту" (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період державного статистичного спостереження, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо.

Цей звіт є відправною точкою для підготовки більш детальних стандартних звітів з якості державного статистичного спостереження "Сателітний рахунок соціального захисту" (далі – ДСС, спостереження), орієнтованих на широке коло споживачів (як на користувачів, так і на виробників статистичної інформації), задоволення їхніх потреб в інформації щодо якості даних і процесів спостереження.

Наведені компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної продукції, які визначено розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держстату від 17.08.2018 № 170.

Метою проведення ДСС є отримання інформації щодо фінансування системи соціального захисту в Україні.

Спостереження запроваджене у 2010 році на виконання пункту 39 Плану дій щодо реалізації Стратегії розвитку державної статистики України на період до 2012 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 № 1413-р.

ДСС відповідно до Довідника розділів статистики належить до розділу 1.06 "Соціальний захист".

Нормативно-правовою основою проведення спостереження є Закон України "Про державну статистику" та відповідає зобов'язанням України щодо імплементації статті 356 Глави 5 "Статистика" розділу V Угоди про асоціацію з ЄС у частині питань щодо надання вчасних та надійних даних, які можливо порівняти на міжнародному рівні, щорічний план державних статистичних спостережень, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України.

ДСС проводиться з урахуванням положень Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) № 458/2007 від 25.04.2007 щодо Європейської системи інтегрованої статистики соціального захисту (ESSPROS), а також Регламентів Комісії (ЄС) № 110/2011 від 08.02.2011, № 1322/2007 від 12.11.2007, № 10/2008 від 08.01.2008, № 263/2011 від 17.03.2011, які передбачають імплементацію Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) № 458/2007 від 25.04.2007 (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/legislation>).

Державне статистичне спостереження "Сателітний рахунок соціального захисту" проводиться відповідно до Методологічних положень щодо складання допоміжних (сателітних) рахунків соціального захисту в Україні (далі – Методологічні положення), затверджених наказом Держкомстату від 15.02.2010 № 56 і розміщених на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Демографічна та соціальна статистика"/"Соціальний захист".

Спостереження здійснюється з урахуванням:

інформації ДСС 1.04.00.02 "Сателітний рахунок охорони здоров'я";

адміністративних даних: Міністерства соціальної політики – звітів про державну допомогу сім'ям з дітьми, про надання державної соціальної допомоги інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам, про надання державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, особам з інвалідністю та допомоги на догляд, про надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям;

Державної казначейської служби – звітів про виконання державного та місцевих бюджетів;

Пенсійного фонду – звіту про виконання бюджету Пенсійного фонду;

Фонду соціального страхування – звіту про виконання бюджету Фонду соціального страхування;

Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття – звіту про виконання бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Основними статистичними публікаціями, в яких поширюються дані ДСС, є публікація даних на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Демографічна та соціальна статистика"/"Соціальний захист"/"Сателітний рахунок соціального захисту в Україні".

У рамках співпраці з міжнародними організаціями дані, отримані за результатами ДСС, використовуються для заповнення запитальника Євростату, який заповнюється статистичними службами європейських країн у рамках статистичного співробітництва.

На запити користувачів надається наявна статистична інформація за результатами спостереження у зведеному вигляді на паперових, електронних носіях, засобами зв'язку, в порядку та на умовах, визначених чинним законодавством.

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

ДСС запроваджено для задоволення потреб користувачів статистичної інформації – органів державної влади, науковців і дослідників, міжнародних організацій для прийняття ними рішень у сфері соціального захисту населення.

Результати ДСС використовуються для здійснення аналізу існуючої сфери соціального захисту населення країни та впровадження нових програм підтримки рівня життя соціально незахищених верств громадян.

Основними статистичними показниками ДСС є:
надходження на соціальний захист;

видатки на соціальний захист за функціями: "Захворювання/медичне обслуговування", "Інвалідність", "Похилий вік", "Утриманці, що пережили годувальників", "Сім'я/діти", "Безробіття", "Житло", "Соціальна ізоляція".

Одиницею спостереження є інституційна одиниця. ДСС охоплює галузь соціального захисту країни.

Об'єктом статистичного спостереження (цільовою сукупністю) є органи державної влади та некомерційні організації, що надають допомогу населенню, яке потребує захисту, а саме: громадянам похилого віку, безробітним, особам з особливими потребами, ветеранам війни, пенсіонерам, багатодітним сім'ям, малозабезпеченим сім'ям, дітям-сиротам та дітям з обмеженими можливостями й іншим групам соціально незахищених верств населення.

Для проведення ДСС використовується комбінація статистичних методів, а саме використання адміністративних даних та результатів проведення іншого ДСС.

Динаміка показників цього спостереження ведеться з 2010 року.

Статистичні показники спостереження складаються по Україні в цілому та поширюються у вигляді стандартних таблиць надходжень та видатків соціального захисту, а також видатків на соціальний захист за функціями.

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунку до дійсних значень.

Складання Сателітного рахунку соціального захисту здійснюється у відповідності до Методологічних положень.

Сукупність одиниць статистичного спостереження, що вивчається, дорівнює цільовій сукупності одиниць ДСС.

Обробка даних складається зі стандартних процедур опрацювання зведеної інформації, отриманої за результатами іншого статистичного спостереження, а також зведених даних, що надійшли з адміністративних джерел: перевірка повноти інформації, отриманої для проведення розрахунку, перевірка узгодженості інформації, отриманої з різних джерел.

Формування показника за результатами ДСС відбувається методом поєднання підсумків (компіляції) даних.

За результатами цього ДСС може проводитися спеціальний перегляд статистичної інформації, пов'язаний зі змінами методології та появою нових джерел інформації.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікацій.

Терміни оприлюднення статистичної інформації та публікацій за результатами розробки спостереження визначені планом державних статистичних спостережень. Для зручності користувачів на офіційному вебсайті Держстату розміщені Каталог офіційних статистичних публікацій, а також Календар оприлюднення інформації, де вказані відповідні дати оприлюднення статистичних продуктів.

Збір, обробка й аналіз даних ДСС здійснюється в терміни, передбачені технологічною програмою державних статистичних спостережень.

Збір даних	Обробка даних	Аналіз даних	Перше оприлюднення статистичної інформації
IV квартал наступного за звітним року	січень другого року за звітним	січень-лютий другого року за звітним	28 лютого другого року за звітним

Запити користувачів щодо надання інформації виконуються в терміни, передбачені вимогами Закону України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Метадані ДСС розміщені на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Діяльність Служби"/"Статистичні спостереження"/"Метаописи державних статистичних спостережень".

Результати спостереження розміщуються у вільному доступі на офіційному вебсайті Держстату у розділі "Демографічна та соціальна статистика"/"Соціальний захист"/"Сателітний рахунок соціального захисту в Україні". Ця інформація може надаватися користувачам в електронній формі за їхніми запитами.

Більш детальну статистичну інформацію, наявну за цим спостереженням, можна отримати за запитами в установленому порядку.

Контакти для отримання додаткової інформації щодо результатів цього статистичного спостереження, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов поширення його результатів:

адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601;

телефон: (044) 287–66–22;

електронна пошта: I.Yacenko@ukrstat.gov.ua.

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:

телефон: 287–06–72;

електронна пошта: el.zapyt@ukrstat.gov.ua.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки в державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчаються, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння у часі або за регіонами, або за іншими сферами діяльності.

Спостереження передбачає єдині підходи до формування показника (його змісту, визначення), звітного періоду та періодичності обстеження, географічного охоплення, методів збору та обробки даних, що забезпечує зіставну динаміку показників.

Зважаючи на зазначене, показники цього державного статистичного спостереження за певний обраний період можна порівнювати з даними по Україні з 2010 року та проводити порівняння з показниками системи соціального захисту

ESSPROS країн ЄС, які оприлюднюються на вебсайті Євростату (www.ec.europa.eu).

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Користувачами інформації, отриманої за результатами ДСС, є органи державної влади та місцевого самоврядування, бізнес (підприємства, установи й організації), науковці та дослідники, міжнародні організації, громадяни.

Задоволеність потреб користувачів статистичної інформації оцінюється шляхом опитування, а також на підставі аналізу запитів і пропозицій користувачів.

У серпні 2022 року Держстат провів анкетне опитування користувачів статистичної інформації з метою вивчення ступеня відповідності потребам користувачів інформації щодо показників, які містяться в статистичній інформації "Сателітний рахунок соціального захисту в Україні", а також визначення оцінки якості зазначеної статистичної інформації.

Основні висновки за результатами опитування:

21% опитаних зазначили, що статистична інформація з тематики опитування є основною або важливою складовою їхньої діяльності, 30% – додатковою інформацією;

69% користувачів отримують необхідну інформацію з тематики опитування електронними засобами (Інтернет, вебсайт Держстату та ін.), 34% – зі ЗМІ; 13% – отримують відповіді на запити;

3% опитаних для отримання інформації використовують вебсайт Держстату постійно, 32% – періодично, 45% – майже не використовують;

96% опитаних не отримують інформацію з тематики опитування з інших джерел, а користуються лише даними Держстату;

60% опитаних користувачів зазначили, що з питань сателітного рахунку соціального захисту в своїй роботі використовують показник "загальні видатки на соціальний захист", 26% – "видатки на соціальний захист за окремими схемами", 21% – "надходження коштів на соціальний захист за окремими схемами", 13% – "видатки на соціальний захист за окремими схемами";

56% опитаних дали позитивну оцінку за всіма критеріями якості даних щодо сателітного рахунку соціального захисту, при цьому найбільш важливим критерієм якості статистичної інформації користувачі визначили "Точність/Надійність", на другому місці – "Доступність та Зрозумілість/Ясність", на третьому – "Своєчасність та Пунктуальність", на четвертому – "Відповідність/Релевантність", на п'ятому – "Послідовність/Узгодженість та Зіставність/Порівнянність".

Більш детальна інформація про результати проведення анкетного опитування наводиться в повідомленні для користувачів, розміщеному на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Анкетні опитування".

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14.05.2013 № 149.

Ураховуючи те, що ДСС здійснюється на основі даних інших державних статистичних спостережень та адміністративних джерел, звітне навантаження на респондентів за цим спостереженням не розраховується, оскільки відсутній безпосередній збір даних від респондентів.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки у статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення ДСС.

Забезпечення конфіденційності статистичної інформації ДСС здійснюється відповідно до вимог законів України "Про державну статистику", "Про інформацію", "Про доступ до публічної інформації" з урахуванням Методологічних положень щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, затверджених наказом Держстату від 15.02.2017 № 41, міжнародних вимог до правил конфіденційності статистичної інформації згідно з положеннями Регламенту (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11.03.2009, Регламенту Комісії (ЄС) № 557/2013 від 17.06.2013.

Конфіденційними даними ДСС "Сателітний рахунок соціального захисту" є:

агреговані статистичні дані іншого державного статистичного спостереження, які мають ризик розкриття первинних даних щодо одиниці статистичного спостереження;

адміністративні дані, надані органам державної статистики відповідно до угод щодо взаємообміну інформаційними ресурсами між Держстатом та іншими державними органами, установами, організаціями;

складові показників системи розрахунків, які містять зазначені вище дані.

Для забезпечення встановлених національним і міжнародним законодавством гарантій перед респондентами щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації отримана за результатами цього спостереження статистична інформація використовується виключно для статистичних цілей та надається користувачам у зведеному знеособленому вигляді.

3. Заключна частина

Важливою умовою подальшого розвитку ДСС є забезпечення існуючих інформаційних потреб користувачів статистичної інформації та оптимізація процесу статистичного виробництва.

Передбачаються такі основні напрями подальшого вдосконалення ДСС:

опрацювання питання щодо визначення додаткових джерел адміністративних даних (пошук нових джерел даних органів державної влади, які приймають участь у забезпеченні соціального захисту населення країни) з метою подальшого вдосконалення ДСС;

розроблення методологічних положень ДСС "Сателітний рахунок соціального захисту" у відповідності до Методичних рекомендацій з проектування статистичної методології, затверджених наказом від 28 грудня 2020 року № 361 (зі змінами), з урахуванням методологічних роз'яснень щодо Європейської системи інтегрованої статистики соціального захисту (ESSPROS) від 22.02.2021 та положень міжнародних стандартів Системи національних рахунків ООН 2008 року (СНР) та Регламенту (ЄС) від 21.05.2013 № 549/2013 Європейського Парламенту і Ради до Європейської системи національних та регіональних рахунків 2010 року.